

Wi Albrict *medh* gudz nadh · sweya oc gøta konunger · byuthom thich laurenz jngebyornson oc wiliom thet innerlika^a aff thich hafwa ¹-at thw genast breffeno lesno · tak *medh* thich⁻¹ xij meen bolffasta · oc skelika · aff hwario hwndare Östan aros ligger j westmanna · lande · wnder^b hwars therra thre marker · *medh* hæredzhøffthinganom widh hans · xl · marker · oc mætin wt aff · hwars thes mans landboa · som sich *medh* nokor · breff · frelssa · halla wilia æller wilkorom · hwat heller^c the sich til os · æller war^d ffadher æller nokors wars Embyzmanz breff · tea · hwilka · wi aff nokro markagielle enga · ledhes frelssa hafwa wiliom hwat thet hæller køpmen · · bergxmen · a · Coparberghe æller jærnberghe æller bønder ærv · engom aff them wndan taknom^e thetta · marka · giellet · som wi nw aff warom almogha · haffom wpboret oc æn · hafwa · wiliom · swa som aff hwar man · widher nampn fæm · marker pæninga / Thetta laat enga · ledhes swa · frampt thw wilt wara nadh · Elska · oc konungxlika hempdh · fly · datum Arosie Anno dominj M^occclxx tertio dominica passionis Eiusdem nostro sub sigillo

Sigillet bortfallet från den i brevets nederkant utskurna remsan.

^aFelläst owægerlika *Styffe, vilket ord med detta enda belägg upptagits i Söderwalls Ordbok öfver svenska medeltids-språket*. ^b*Sic ms för väntat widher; jfr följande widh hans · xl · marker*. ^c*Härefter överstruket och expungerat then ms*. ^d*Härefter överstruket och expungerat Emb (jfr följande Embyzmanz) ms*. ^e*Bokstaven m nästan helt utplånad ms*.

¹⁻¹*Om övergång från indirekt till direkt anföring jfr DS X 18 (1371 20/1) med i not 1 därstädes anförd litteratur*.

X 233.

1373 april 3.

Västerås.

Konung Albrekt tilldömer på räfsteting i Västerås sin tjänare Olof Djäkn de 16 örtugland jord i Frändesta i Dingtuna socken, som Filip Andersson lagligen pantsatt till Olof för 50 mark pgr, och stadfäster alla de brev, som Olof har på jorden. Alla förbjudas vid böter av 40 mark att befatta sig med jorden ifråga.

Avskrift i Västerås domkyrkas helgakorsprebendas kopiebok, cod. A 13, fol. 3 r, Sv. Riksark.; rubrik: "Oppo sexton ortugh landh iordh i frændesthom".

Se vidare DS X 101 (1371 6/11).

Wi Albricht *medh* gudz nadh Swerighess och gøtha konungher helsom allom thom thetta breff høra æller see æuerdelica *medh* gudi[.] kænnooms vi wppænbarlica *medh* thessa ware breffue ath haffua thil dømptth skælíchom manne och arlikom warom kæra tyænare Olaff dyakn A rætthe ræfstatingh i wæsterass æpthe thy som næmpdhen^a vithnadhe sextan ortugh landh iordh i frændesthom i dingethuna sokn och stadfæsthom aal the breff ssom olaff dyækn haffuer oppo the iordh[,] holkin iordh Philippus anderson Rætthelica panthsætthe olaffue dyækn fore fæmtighe march pæningha · fframdelis forbiudhom vi hwarium manne vidher firatig mark sik ath biuara *medh* th[e]^b iordh[.] Jn cuius rei mayorem euide[n]ciam^c Sigillum nostrum presentibus est appensum[.] Datum Anno domini · M ccc lxx terciio dominica Judica

^anæpmdhen *ms*. ^bthet *ms*. ^ceuideciam *ms*.

”1373” april 11.

Skänninge.

Det råfstetingsdombrev, varigenom Bo Jonsson, å konung Albrekts vägnar, och Jon Upplänning, å lagmannens vägnar, tilldöma hospitalet i Skänninge en kvarnström i Öjebro, förtecknas i Linköpings Bibliotheks Handlingar I (1793), s. 243 nr 80, bland Vadstena hospitals brev med den onöjaktiga dateringen ”MCCCLXXIII die undecima mensis”, d. v. s. 1373, den 11. i icke angiven månad; samma datering återfinnes i kyrkoherden Pehr Kylanders båda avskrifter av det numera förlorade orig. i hs. G 38, pag. 223 f., resp. i osignerad hs., brev nr 2, båda i Linköpings stiftsbibliotek. Avskriften från år 1753 i Langebeks Diplomatarium, Sv. Række, danska riksarkivet, uppvisar däremot dateringen ”MCCCLXXXIII^o. die vndecima mensis aprilis”, d. v. s. 1383 11/4, varvid den tredje siffran ”X” understrukits och på följande sätt kommenterats i en marginalnot: ”NB. hoc X recensiori manu et nigriori atramento insertum, potuit uero ut videtur antea extitisse LXXVIII uel LXXIII. prius tamen potius.” — Årtalet 1383 skulle således bero på en senare ändring av ett ursprungligt 1378 eller, mindre sannolikt, 1374 (jfr S. Engström, Bo Jonsson I, 1935, s. 88 not 23).

Av de tre ur paleografisk synpunkt tänkbara årtalen: 1374, 1378 och 1383, bortfaller det första, eftersom Bo Jonsson våren 1374 befann sig i Finland (se Engström, o. a. a., s. 187 f.), liksom det sista, då år 1383 Jon Upplänning efterträtts som underlagman i Östergötland av Peter Thomasson (se J. E. Almquist, Lagsagor och domsagor I, 1954, s. 274 not 4). Dateringen 1378 11/4, som enligt den trovärdige Langebeks vittnesbörd sannolikt varit den ursprungliga, bestyrkes av det faktum, att Bo Jonsson den 23 april detta år uppträder som sigillant i ett brev, som utfärdats i Vadstena av Erengisle Sunesson jarl och dennes hustru Ingeborg (RPB 1336). — Årtalet 1373 torde bero på feltolkning av förlagan.

X 234.

1373 april 20.

Uppsala.

Bo Jonsson, lagman i Östergötland, gör ett jordabyte med herr Ulf, kanik och ärkebiskop Birgers official, och hela kapitlet i Uppsala å domkyrkans vägnar. Bo upplåter därvid till domkyrkan 1 öresland jord i Torresta i (Väster)åkers socken och 1 öresland jord i Lörsta i (Uppsala-)Näs socken och erhåller i utbyte 4 örtugland jord i Tranbygge i (Västra) Ryds socken.

Samtidigt ger Bo häradshövdingarna i berörda härader fullmakt att lämna domkyrkan fasta på jorden.

Orig. på perg. (26 × 13,4 cm; 14 rader), Sv. Riksark. (= RPB 1058), med Rasmus Ludvigssons brevsignum 86: o: för Uppsala domkyrka.

Thæt see allom mannom witerlikt · Oc kunnokt · At jak bo jonsson øsgøta laghman · kænnis openbarlika *mæth* thesso mino nærwarende opna brefue / swa fore them som æpter koma som them nw æra · mik hafua giort Et jordha scifte · *mæth* hetherlikom herrom / herra vlfue · kanonk · Oc ærlix herra · Erchebiscop byrghers · æmbitzman j vpsalum · Oc allo Capitulo thær sama stadz · A domkirkionna væghna · j thesse mato · swa at jak vplater Oc tileghnar domkirkionne · Et ørisland jordh j thorlastom j akersokn · Oc Et ørisland jordh j lothastom j næss sokn / fore fyra ørtughland jordh j tranbygggiaby j Rydz sokn / huilk[*in*]^a tw ørisland jordh j fornempdom byiom · swasom j thorlastom · Oc lothastom / Mæther allom thera tillaghom · nærby · Oc fiærran j vato · Oc thorro · jnnan gardz ælla vtan / Engo vndan takno / jak afhender mik Oc minom arfwm · *mæther* allom laghom Oc landz Ræt / Oc hemollar / tileghnar · Oc vplater domkirkionne · Oc hænnæ forsea mannom fornempdom / kanonkomen · af Capitulo · til ewærthelika ægho · Oc gifuer jak fulla maght · *mæth* thesso brefue · Oc fult wald hæratzhøfthingom j them hærathom / thessin jordh ligger · domkirkionne · Oc hænnæ vmbutz-